

Lettere, højest 100 ord, eller debatindlæg, højest 400 ord, sendes via vores hjemmeside. Adressen er: politiken.dk/senddebatindlaeg. Indlæg til nettet skal også sendes til os via denne adresse. Opstår der problemer, så ring venligst på 33 47 18 43, 33 47 23 31 eller 70 15 01 01.

Vi bringer kun tekster alene sendt til Politiken. Redaktionen forbeholder sig ret til at redigere i indsendte tekster og til også at bringe teksterne på politiken.dk/debat

Kronikforslag på ca. 2.100 ord sendes via vores hjemmeside. Adressen er politiken.dk/senddebatindlaeg. Opstår der problemer, så ring venligst på 33 47 18 43, 33 47 23 31 eller 70 15 01 01. På politiken.dk/leder kan man kommentere avisens ledere.

VIGGO HØRUP
(1841-1902)
STIFTER AF
POLITIKEN I 1884

EDWARD
BRANDES
(1847-1931)
STIFTER AF
POLITIKEN I 1884

Redaktionschef:
Per Michael
Jespersen

Debatredaktører
Mette Højbjerg,
Kenneth Lund
og Tarek Omar

Jourhavende
Anna Meera
Gaonkar

Analyseredaktør
Poul Aarøe Pedersen

Lederkollegiet
Amalie Kestier

Kronikredaktør
Christoffer Emil
Bruun

Debat
Rådhuspladsen 37,
1785
København V
Telefon: Debat
33 47 23 31
Telefon: Kronik
33 47 24 03
Fax
33 15 41 17

Tegning: Anne-Marie Steen Petersen (arkiv)

Vi får først vild natur om 300 år

Drop nu jeres romantiske forestillinger. Hvis vi vil have artsrige skove, må motorsaven i brug.

HUGSTOP

LARS H. EHRENSVÅRD JENSEN,
MAJOR

I LANG TID har Rungholmshøj argumenteret for et totalt hugstopt i statsens skove, og Alternativet har netop bidraget med et konkret politisk forslag. Jeg kan ikke undgå at undren over, hvordan vi skal nå dette behovet for det gode, sunde og bæredygtige byggemateriale træ. Skal andre lande dyrke danskernes træ? Skal vi holde op med at bruge eg og bøg mv. til møbler, gulve osv.? For slet ikke at tale om skovens bidrag med biobærsel? Nælræet kan vi importere, men behovet for bøg og eg kan næppe dækkes uden staten som producent som

følge af behovet for kapitalbinding og en produktionsstøtte på 120 år.

Hver vil jeg fokusere på metoden, som forslaget omfatter. Engelbreth har mange gange foreslået, at »motorsavens skovstoppes øjeblikkeligt«, ud fra en idé om, at så vil naturen genetablere sig. Det vil den også. Problemet er bare, at det vil tage to-tre generationer af træer, altså 250-400 år, hvis man ikke hjælper naturen på vej.

Man kan groft sagt inddele de danske skove i to grupper, skovene vest og øst for den jyske højderyg. Vest for den jyske højderyg har man siden 1864 massivt plantet nåletræ, som har gjort jorden meget sur. Det bliver en helt særlig udfordring af få naturskov der. Jeg vil fokusere på de østdanske skove, som er en blanding af løvtræer og fremmede nåletræerarter.

Stort set alle disse skove drives efter de principper, som forstmanden von Langen introducerede i 1760'erne. Dvs. at de drives som ensartede monokulturer, hvor træerne står så tæt, at de vokser lodret op uden sidegrene, som forringer trækvaliteten. Hvis man ønsker en mere naturlig skov med flere arter af træer, buske

og lavere planter, så skal man således vente på, at disse monokulturer vokser sig så store, at de vælter i storme og giver plads til andre arter. Det kan let tage 100-150 år.

Nærmest skal nye arter vandre ind. Men som følge af forsuringen vil der mange steder først vokse et tæt tæppe af græsarten bølget bunke og siden den naturlige 1. generation skov: birkeskoven. Den lever typisk 70-100 år. Først derefter vil andre arter komme til. Og det vil tage meget lang tid.

Det ser man f.eks. i Gribskov, hvor man fælder nåletræerne i disse år. Normalt vokser der umiddelbart efter skovrydning mængder af gederam og andre sig-naturplanter op, men det gør der ikke mere. Skoven har været kultiveret så længe, at disse planter frø ikke længere findes, og de kan endda ligge 100 år i jorden. Gribskov er i dag faktisk en fattigere natur end meget af det åbne land.

Hvis man vil have en artsrig skov, skal man tværtimod for alvor tage motorsaven i brug. Man skal fjerne en stor del af de store træer og systematisk begynde en genplantning fra bunden, så der kommer en aldersspredning i træbestand.

Problemet er bare, at det vil tage to-tre generationer af træer, altså 250-400 år, hvis man ikke hjælper naturen på vej

Så samtidig skal man tilføre skoven de arter, som ikke findes i skoven længere: pil, tjornbilde, kirsebær og mange andre.

FØRST EFTE 100-150 år med en løbende opbygning af en balanceret skov kan den klare sig selv. Dog er man formentlig nødt til at hugge alvæn væk, som ellers vil brede sig som ukrudt. En sådan skov vil stadig producere store træer, som kan bruges som gavntømmer. I stedet for et hugstopt kunne man overveje et »naturnær skovdrift« med såkaldt plukhug, hvor man dels sikrer lys til skovbunden, fauna og flora, dels fortsat producerer noget af det efterspurte træ.

En del af de gamle træer skal selvfølgelig forblive og rådgive på naturligt. Hvis målet er en naturlig og artsrig skov, er det næppe attraktivt at nå målet om flere hundrede år. Derfor skal motorsavene for alvor i brug, hvis man vil have en mere naturlig skov på statens arealer. Forslagene om hugstopt og »urørt skov« afspejler en romantisk forestilling om naturen. En naturlig skov er et uigennemtrængeligt kaos af gamle væltede træer, som nye træer og buske vokser op igennem.

Slut med karakterer

På mit gymnasium får vi 1.g'ere kun feedback. Det er godt, men også lidt svært.

PRÆSTATIONSANGST

ANNA CÆCILIE MAJHOLM,
I.G. SANKT ANNE GYMNASIUM

PÅ FORSIDEN af Politiken 26.1 kunne man læse om karakterernes betydning for gymnasieelevers læring. Skal man fjerne karaktererne, nedtone dem eller bare være ligeglad og fortsætte som hidtil? På Sankt Anne Gymnasium har vi allerede taget de første skridt i debatten. Her er karakterer i g. på forsøgsbasis erstattet med evaluering og feedback.

Vores 1.g-klasser på Sankt Anne Gymnasium ligner alle andre. Der er bare lige én lille ting: Vi får ikke karakterer. I stedet øver vi os i at have fokus på læring. Vi skal turde række hånden op. Vi skal turde lære noget. Men det er ikke så nemt, som det lyder. Gennem det meste af vores skolegang har vi fået karakterer. Og nu har de så fjernet dem.

Vi har nu i et halvt år forsøgt at vænne os til en ny læringsvirkelighed med feedback og evaluering, og det fungerer faktisk rigtig godt. Alligevel forsøger vi gymnasieelever hele tiden at oversætte evaluering til karakterproget, som vi kender og forstår. Det er næsten umuligt for os at gøre andet, for så længe vi kan huske, har karaktererne været vores primære målestok. Men måske er der håb for de nye 3.-klasser, hvis karaktererne helt skal fjernes. Måske kan de nye elever så få det fulde udbytte af en sund læringskultur med feedback og læringsansvar.

ANSVAR FOR egen læring er et af mine yndlingsudtryk, for jeg ved, hvad det betyder. Det handler nemlig ikke om, om du har lyst til at møde op, eller om du har lyst til at lave dine lektier. Når man vælger at gå i gymnasiet, vælger man også at møde velforberedt op. Det handler om at turde stille de spørgsmål, der skal til. Det handler om at tage ansvar, hvis man ikke helt forstår det, man arbejder med. Det handler om at tage ansvar for læringskulturen i klassen.

Så hvis en ny læringsvirkelighed skal kunne fungere, skal man have fokus på to ting: mennesker og karakterer. Man skal ikke give børn karakterer fra 3. klasse, og man skal allerede i folkeskolen lære eleverne, hvordan man bidrager til en god klasserumskultur, så vil det kunne lade sig gøre. Så kære politikere, hvis I nu kan de strengt nødvendige karakterer lærer folkeskolebørn god klasserumskultur allerede fra de mindste klasser.

KRONIKEN

1. februar 2016

Vi kan stadig lære af de gamle grækere

MOGENS HERMAN HANSEN

Tiden er løbet fra læren om magtens tredeling. Men for at finde en ny ordning må vi tilbage til de gamle grækere. Det er et argument for, at oldgræsk bør bevares som universitetsfag på Københavns Universitet.

Mogens Herman Hansen er filolog og leder af Poliscentret ved Københavns Universitet 1993-2005.

UDGANGSPUNKTET FOR denne kronik er det aktuelle spørgsmål: Hvad mister vi, hvis vi afskaffer oldgræsk som universitetsfag?

For nylig gjorde professor ved Saxo-instituttet Sten Ebbesen opmærksom på, at uundværlige begreber som kvalitet og kvantitet går tilbage til Aristoteles. Hans argument er blevet mødt med den betragtning, at det er videnskabshistorisk vigtigt, men at nu har vi lært det, og der er det så stadigvæk nødvendigt at uddanne eksperter i oldgræsk? Det mener jeg bestemt, og jeg vil fremføre et eksempel, som viser, at vi stadig har meget at lære af de gamle grækere.

DEN MODERNE magtfordelingslære hviler på den opfattelse, at regering kan opdeles i tre funktioner: den lovgivende, den udøvende og den dømmende.

Magtfordelingen omfatter to forhold, nemlig en funktionsseparation og en personsparation. I forhold til funktionen gælder det, at både den lovgivende, den udøvende og den dømmende magt bør varetages af en bestemt politisk institution, der ikke blander sig i de to andre funktioner.

I forhold til personsøgsmålet gælder det, at en person, der beklæder en post i en af de tre institutioner, ikke samtidig må beklæde en post i nogen af de to andre.

Denne magtfordelingslære, der går til

Den udøvende magt har overskredet sit magtomsråde ved at tiltage sig en del af den lovgivende magts beføjelser

vendt har den udøvende magt i mange parlamentariske demokratier en ret til at opdele den lovgivende forsamling og udskrive valg.

Den udøvende magt har også overskredet sit magtomsråde ved at tiltage sig en del af den lovgivende magts beføjelser:

Det er et brud på personsparationen, at statsministeren og andre ministre er medlemmer af parlamentet, samtidig med at de er den udøvende magts chefer. Og det er et brud på funktionsseparationen, at næsten alle love udarbejdes af regeringen og dens embedsmænd, således at drøftelsen og vedtagelsen af lovene i parlamentet kun bliver slutfasen af lovgivningsproceduren.

Et andet brud er, at stedsde flere love udformes som rammelove, der udfyldes af ministerielle anordninger og bekend-

gørelser, der ikke forelægges parlamentet. Vi har altså en omfattende sammenblanding af den lovgivende og den udøvende magt.

DEN DØMMENDE magt er i højere grad blevet holdt adskilt fra de to andre funktioner, men i løbet af de sidste to generationer har man i mange stater verden over oprettet særlige forfatningsdomstole, som kan omstøde parlamentets love, hvis de skønnes at stride mod forfatningen.

Efter Anden Verdenskrig har de fleste europæiske stater fået en forfatningsdomstol, og den er i mange stater blevet en betydelig politisk magtkraft.

Således har den tyske Bundesverfassungsgericht i Karlsruhe siden 1951 underkendt 5 procent af alle de love, som er blevet vedtaget i Bundestag og Bundesrat.

At omstøde en lov ved dom er i sig selv et brud på funktionsseparationen. Men magtsammenblandingen går videre: I de fleste tilfælde bliver loven ikke endegyldigt forkastet; i forbindelse med sin kendelse har forfatningsdomstolen gjort opmærksom på, hvad der skal rettes i loven, for at den kan godkendes som værende i overensstemmelse med forfatningen.

Bundesverfassungsgericht og andre forfatningsdomstole er i et vist omfang kommet til at fungere som et tredje lovgivningskammer.

TIDEN ER LØBET fra magtfordelingslæren.

Selve tredelingen af magten er stadig relevant og tidssvarende, men fordelingen af magten på institutioner og personer ligger nu så langt fra den oprindelige idealtipe, at det ikke længere er hensigtsmæssigt at bruge den montesquieuiske model i en analyse af det parlamentariske demokrati.

Allerede Alf Ross skrev i 1966 om magtfordelingslæren, at »i sin oprindelige form er den for længst afgået ved døden. Vi må i stedet finde en anden model, der kan give en bedre forståelse af magtrelationerne i et moderne demokrati.

Efter min mening er den oplagte løsning at vende tilbage til de ældre teorier om den blandede forfatning.

Statsformer	Enevælde	Fåmandsvælde	Folkelvælde
God variant	Kongedømme	Aristokrati	Demokrati
Afart	Tyranni	Oligarki	Ochlokrati

TEORIEN OM den blandede forfatning går ud på, at der grundlæggende er tre forfatningstyper: enevælde, fåmandsvælde og folkelvælde. Ved at blande institutioner, der hører hjemme i hver af de tre forfatningstyper, opstår der et samspil,

POLYBIOS BENYTTET modellen i sin græske analyse af den romerske republikanske forfatning:

I Rom blev loven vedtaget af folkeforsamlingen, men det var først og fremmest konsulerne, der udarbejdede de for-

6 | DEBAT

LÆSERNE MENER

SALAMIMETODEN ER FEJ

Maj-Britt Drastup-Fjordbak, Vestergade 20, Arden Stationsby: Det var nedslående at høre politikere og ledere med en eller to biler i garagen tale i 'Pi Debat' om deres egne behov i forhold til kollektiv trafik. Arden Stationsby har gennem årene skullet finde sig i alt muligt, fra nedlæggelse af ventesaal med betjening og toiletter til halvering af by, og i køreplan 2016 har DSB igen beskåret togafgange og togstop.

Salamimetoden anvendes ufortrødent samtidig med et politisk ønske om mobilitet og bredere bosætning. Her i stationsbyen bor stadig børnefamilier uden bil, uddannelsessøgende, jobbere, folkepensionister og førtidspensionister, institutioner samt andre, som end ikke har bil til rådighed.

Det behøver ikke at være problematisk, men den forrige socialdemokratiske trafikminister og regering var blindt optaget af kortere langdistancerrejser mellem storbys- er på bekostning af hverdagens tilgængelighed.

Hvorfor i alverden dødselægge noget, som grundlæggende kan fungere og hurtigt fragte folk byerne imellem, fra land til by?

LAD SVINERNE BETALE

Paul Husum, Morsesvej 8, Charlottenlund: Politikens leder 171. pegede på en oplagt afgift på benzin. Endnu mere oplagt forekommer det mig at lægge en afgift på diesel. Feks. 1 krone per liter. For diesel sviner og dræber, men er meget billig.

Nu vi er ved det: Gader og veje grises til af klatter af tyggemumi. Det koster 2 kroner at fjerne én klat. Hvad med at opkræve 1 krone per styk tyggemumi? Pengene kan for min skyld gerne gå til asylcentre eller andet godt.

Men lad svinerne betale.

KRØLLEN PÅ HALEN

Leif Richter, Snoghøjparken 2, Fredericia: Slagterikoncernen Danish Crown har ifølge Landbrugets avis valgt at leve med tyngningen i den britiske svin The Guardian, hvor statsminister Lars Løkke Rasmussen holder en gris i hale.

Det forstår jeg godt. Grisen på tyngningen stammer jo formentlig ikke fra Danish Crown, idet der ikke er mange

andres grise, der får lov at vokse op med krølle på hale.

LEDENDES SPØRGSMÅL TV

Søren Bang, Skovvej 66, Herlev: Lærer tv-journalister ikke i deres uddannelse at stille neutrale spørgsmål?

Gang på gang høres spørgsmål med indbygget subjektiv holdning blive stillet på en måde, så svaren kun kan gradbøje spørgers mening. "Hvor katastrofal var situationen?". Underforstået: Vi synes den er katastrofal.

"Hvor uheldig blev du?". Underforstået: Vi synes, du må være uheldig. Giv dog svarene en chance for at udtrykke sin egen holdning til problemet og ikke kun: På en skala fra 1 til 10, hvor vred blev du?.

VÆLGERFLUGT FRA S

Kurt Jensen, Planteskolevej 7, Køge: Den seneste Megafor-måling har vel fortalt dig lidt om, hvad rigtige socialdemokrater tænker og mener helt ind i hjertet.

Man kan, undskyld udtrykket, sgu da ikke som socialt ansvarlig farovæ flygtninge- nes deres værdienstande og lade børn vente på at få deres mor, for at s i mindst 3 år, selv om det er for at tækes Dansk Folkeparti.

I der repræsenterer partiet i dag, har tilsyneladende aldrig prøvet, hvad fattigdom er, og vær i kun glade for det, men derfor kan i godt opføre jer anstændigt over for andre, der lider.

Nicolaï Wammens udtalelser torsdag aften på TV2 News er måske Socialdemokraternes opfattelse, men ikke socialdemokratiske politik.

KONTROL AF SKAT

Johan Keller, Sandkrogn 29, Kongens Lyngby: Al erfaring viser, at man kan finde en del kriminelles ved at følge pengestrømmene. Mange forbrydere kræver kapital. Det eneste eksempel er it-terroren, som mestermænd.

Til gengæld er rockerne også afsløret via en granskning af økonomien.

En logisk konsekvens er derfor at styrke Skat, så forbrydere bliver fundet og retssikkerheden styrket. Politisk er der dog ikke megen opbakning til det.

Skat er skåret, så der nærmest kun er lidt skat tilbage af salami. Men de toneang-

vende politikere, og især deres støtter, selv har en interesse i en reduceret kontrol med pengestrømmene?

BEDREVIDENDE DANSKERE

Lars Klottrup, Mosevej 1, Hedeskov, Rønde: Vi danskere er verdensmestre i overproduktion af grøn strøm. Men tyskerne vil ikke have den. Det er bare for dårligt. Vi må have den propet ned i havsen.

Sådan synes tankegangen at være hos Lars Aagaard fra brancheforeningen Dansk Energi. Han har bedt energiminister Lars Christian Lilleholt sørge for, at tyskerne udbygges deres elkabler, så de kan købe mere dansk grøn strøm. Tyskerne har godt nok rigeligt strøm selv, men det kan vi ikke tage os af.

Nu vent vi bare på, at landbruget forlanger, at englænderne køber mere bacon, så vi kan komme af med vores overproduktion af slagtesvin. Om vi så skal proppe det ned i havsen på dem.

Vi danskere ved altid, hvad der er bedst for andre.

DF HYLDER TERROR

Erik Bech, Baldersparken 24, Nykøbing Sj.: I Politiken 27.1 kan man læse, at Dansk Folkeparti vil bygge nyt vikingskibsmuseum i Roskilde. Vikingerne var datidens terrorister.

De sejlede langs Europas kyster og spredte død og frygt overalt, hvor de kom. De skal nu hyldes med et nyt museum. Måske alligevel ikke så underligt, at man vil hyld dem, for Danmark har endnu ikke forladt vikingetiden.

Nu rejser vi bare flere tusind kilometer væk fra Danmarks grænser til Afghanistan og Irak. Alene under Irakkrigen blev 150.000 civile i alle aldre dræbt og mange skadet og invalideret.

SIG UNDSKYLD TIL LØKKE

Jørn Bech, Lindevej 17, Dragør: Pia Kjærsgaard mener, at den engelske avis The Guardian bør undskyldte over for den danske befolkning, at de har bragt en satiretegning af vor statsminister som nazist.

Vi savnede Pia Kjærsgaards krav om undskyldning, da en dansk avis for mange år siden bragte en satiretegning af en anden befolkningsgruppes profet. Men hun har jo nok bare ændret holdning til ytringsfriheden.

DAGENS CITAT

Det uperfekte menneske har næsten ikke sin gang på verden længere, og det er noget rigtig ret for ingen er perfekte. Vi har fået en forestilling om en række rigtige socialtyper. Men en ikke bare forælter, men man skal være den rigtige forælder, hvilken sig selv er et ves. Både individuelt og kollektivt er der en illusion om perfektion, og vi bliver skuffede gang på gang.

Anne Lindhardt, formand for Psykiatrifonden.

I Kristeligt Dagblad

Regeringens vækstplan er et hyklerisk illusionsnummer

UDKANTS-DANMARK

BO VAGNBY OG JØRGEN MØLLER, Lektorer ved Institut for Planlægning, Aalborg Universitet

ILLUSIONISME er en form for magi, der bygger på numre og tricks baseret på opstikning.

Sådanne tricks findes i regeringens plan for Vækst og udvikling i hele Danmark, der angiveligt skal give bedre rammer for landbrugs- og fødevarsektoren; gode vilkår for produktion og investeringer; liberalisering af planlægning; gode muligheder for at bo og leve i hele Danmark og bedre balance i fordelingen af statslige arbejdspladser.

Senest er ligesom magien blevet afdekket i Politikkens analyse af regeringens plan for vækst og udvikling i 3.900 offentlige arbejdspladser (8.1), der dokumenterer, hvordan Finansministeriet har mørklagt ministeriets økonomiske og faglige analyser mod udflytning.

Hvordan vækstplanen er imidlertid udtryk for et opstikning, der skal få indbyggere i de tyndt befolkede egne til at tro, at denne regering bekymrer sig om dem. Man undlader at fortælle, at især borgerlige regeringer i mange år har vedtaget planer, der systematisk ihulere landdistrikternes eksistensvilkår. 1992 udsend-

Hele vækstplanen er imidlertid udtryk for et opstikning, der skal få indbyggere i de tyndt befolkede egne til at tro, at denne regering bekymrer sig om dem

er, der kunne konkurrere imod hinanden. Det var første skridt i afviklingen af yderområderne.

Næste skridt blev taget af daværende indenrigsminister Lars Løkke Rasmussen med struktur- og kommunalreformen i 2007. Reformen svækkede den lokale, demokratiske sammenhængskraft, idet omkring 300 kommuner blev skåret ned til knap 100.

Motsat kommunalreformen fra 1970, der havde en lang og demokratisk tilblivelsesperiode med særligt fokus på landdistrikternes fremtid, blev 2007-refor-

men hastet igennem, og kommissionen blev udtrykkeligt bedt om at lægge vægt på reduktion af de kommunale udgifter og effektiv ledelse af de nye kommuner. Og der stod helt klart i kommissoriet, at man ikke ønskede anbefalinger om de fremtidige geografiske grænser (Betænkning 1434; 1. s. 13, 2004).

Man ville udelukkende have en teknisk ekspertanalyse, som kunne bane vejen for nye og effektive 'publik management' tanker, med vægt på økonomisk styring og kontrol. Eller, som en central placeret aktør sagde på det årlige byplanmøde: »Kommissionen undlader bevidst at analysere reformens konsekvenser og undlod at diskutere mulige løsninger af disse».

NÅR REGERINGENS vækstplan foreslår at afskaffe randzoner og sprøjte- og godskningsforbud, tillade storbutikker, som vil lukke de små landsbybutikker, og muligvis bygge i det åbne land og langs kysterne, er der altså tale om numre og tricks. De skal bortlædes vælgernes mærkeskabelon fra den kendsgerning, at yderdistrikternes klage og problemer er resultatet af blå kollektiver, der begrundte for 25 år siden, på trods af advarsler fra lokale politikere og fagfolk med indsigter i tingene.

Vækstplanen er et hyklerisk illusionsnummer. Planen er symbolpolitik og udtryk for et kynisk opgør med Svend Auken- s tanker om et bæredygtigt Danmark.

Sæsonen for pjækkeri er over os

FOLKESKOLEN

MONICA EDELMANN, FOLKESKOLELÆRER

MED USVIGELIG sikkerhed vil mailene snart tikke ind: Familien rejser til Thailand i uge 7 og 14 dage frem, så kan Mathilde få fri i uge 8?

Vi skal besøge familien i Somalia og er derfor væk i uge 6, 7 og 8. Vi skal på skiferie i uge 9, så Rasmus kommer ikke i skole i den uge. Vi vil meget gerne have lektier med, vil i venligst skrive, hvad han skal lave?

Skolernes officielle politik er, at eleverne skal afholde ferie i de planlagte feriedage. Når elever driver forlader lælle- skabet, giver det afbrud og forstyrrelser i klassens liv og tab af lærdom for den elev, der holder lang ferie. Men uanset hvad skolens officielle holdning er, så sker det alligevel hvert år. Forældre tager deres

Elverne knyttes tættere til deres familie, uanset om turen går til et skisportssted, Thailand eller Den Anatsolke Højslette

uden lektier. Eller vi kan sende hende af sted med bøger og opgaver.

Engang skulle min elev Gulse og hendes familie til bryllup i provinsen Konya i Anatolien. Hun fik til opgave at fotografere brylluppet. Senere viste hun billedserien i klassen. Snakken gik om alt fra kjoler til homovierse. Eller dengang, hvor Mathilde skulle skrive dagbog fra

ferien i Thailand og fotografere buddhistiske templer og klostre i Chiang Mai, som skulle vises for klassen. Rasmus fik at vide, at klassen skulle læse en roman samt nå til side 35 i matematikbogen, mens han var væk.

Han nåede både romanen og matematikken, mens han var på skiferie. Ingen tvivl om, at skolen i vores lærerøjne er det vigtigste sted i verden og, at eleverne må undvære meget ved at rejse væk.

FOR ES ELEVER går glip af at deres læreres insisterende kvalitetsundervisning. Men de får noget andet meget værdifuldt. Elverne knyttes tættere til deres familie, uanset om turen går til et skisportssted, Thailand eller Den Anatsolke Højslette.

Så lad os se med i de kommende tids områder om frihed fra vores undervisning.

Skolen er naturligvis vigtig. Men der er også en vigtig verden uden for skolen. Og de bånd, som knyttes tættere i familien, skal vi huske at sætte pris på.

... Vi kan stadig lære af de gamle grækere

slag, som folket skulle stemme om. Den udevundt magt tilkom også konsulene, og det var dem, der modtog gesandtskaber fra fremmede stater, men beslutninger om udenrigspolitik og finanser hørte under senatet, og beslutninger om krig, fred og alliancer skulle ratificeres af folket. Det var folket, der fældede dom i de vigtigste sager, heriblandt alle forhold, der kunne straffes med døden, men også senatet og konsulene havde dømmende myndighed. Endelig var det folket, der valgte alle embedsmændene.

Aristoteles' statslære og Polybios' skrift om Roms historie blev hovedværker i al senere politisk tænkning. Feks. var det almindeligt i 1600- og 1700-tallet at beskrive Englands forfatning som en blanded forfatning, hvor kongen var det monarkiske element, Overhuset det aristokratiske og Underhuset det demokratiske.

Montesquieus magtfordelingslære kom til at fortrænge teorien om den blandede forfatning, men nu hvor magtfordelingslæren ikke længere kan bruges meningsfuldt i en analyse af demokrati- et, kan man overveje, om teorien om den blandede forfatning ikke giver et bedre billede af de faktiske forhold i et moderne demokrati.

MAGTFORDELINGSLÆREN ER en teori om en adskillige af tre forskellige funktioner, den lovgivende, den udøvende og den dømmende. Den blandede forfatning er en teori om et samspil mellem forskellige institutioner, ofte på tværs af de forskellige funktioner.

Ligesom magtfordelingslæren bygger teorien om den blandede forfatning på det princip, at magten må deles for at

Krigen i Irak er et eksempel på, at der i moderne demokratier er et utvetydigt monarkisk element

hver funktion varetage af en bestemt institution.

Den går tværtimod ud på, at en funktion skal deles mellem en række forskellige institutioner. I Rom blev lovene vedtaget af folket, men det var først og fremmest konsulene, der udarbejdede de forslag, som folket skulle stemme om.

Den udevundt magt tilkom konsulene, og det var dem, der modtog gesandtskaber fra fremmede stater, men beslutninger om udenrigspolitik og finanser hørte under senatet, og beslutninger om krig, fred og alliancer skulle ratificeres af folket. Det var folket, der fældede dom i de vigtigste sager, heriblandt alle forhold, der kunne straffes med døden, men også senatet og konsulene havde dømmende myndighed. Endelig var det folket, der valgte alle embedsmændene.

HVAD SKER DER, hvis vi anskuer et moderne repræsentativt demokrati ikke som et rent demokrati, men som en blanded forfatning, der rummer både monarkiske, aristokratiske og demokratiske elementer?

Monarki. Statsministeren i et parlamentarisk demokrati - USA og Frankrig

den folkevalgte præsident - kommer i visse situationer til at fungere som et monarkisk element i det såkaldte repræsentativt demokrati.

Statsministeren udpeger personligt de ministre, vedkommende vil have med i regeringen, og kan løbende afsætte ministre og udskeifte dem med andre. I parlamentet træffes afgørelserne ved flertal. Det gør det ikke i regeringen. Her stemmer man ikke om, hvilken kurs der skal lægges. Der er naturligvis en debat, men kursen lægges af statsministeren.

Statsministerens store personlige magt kan illustreres med et eksempel: Det var Anders Fogh Rasmussen, der var drivkraften på Danmarks aktive deltagelse i krigen mod Irak. Det var ikke regeringen eller dens støttepartier, der ønskede krigen. Hvis Danmarks statsminister i 2003 havde været en anden end Anders Fogh Rasmussen, havde Danmark næppe sluttet sig til de krigsførende magter.

Tilsvarende: Hvis det ikke havde været Tony Blair, der styrede Storbritannien, så havde Storbritannien ikke været USA's aktive partner. Og hvis USA's præsident ikke havde været George Bush, så var det muligvis slet ikke kommet til nogen krig mod Irak.

KRIGEN I Irak er kun et eksempel på, at der i moderne demokratier er et utvetydigt monarkisk element. Et ældre eksempel er Margaret Thatcher, et helt nyt er Angela Merkel. Hvis en anden havde været kansler i 2015, havde Tyskland ikke modtaget en million politiske flygtninge og migranter på den måde, som hun fik gennemført. Den stærke leder i et moderne demokrati er så stærk, at vedkommen-

de ene mand eller kvinde kan gennemtrufne sin vilje på tværs af det, der egentlig er stemning for i regeringen, i parlamentet og i befolkningen.

Set i historiens lys må man konstatere, at USA's præsident og Storbritanniens premierminister i visse situationer har haft lige så megen magt som Ludvig XIV, Frankrigs enealdrende konge fra 1643 til 1715. Han er berømt for at skulle have sagt: »Staten, det er mig».

DEN VIGTIGSTE forskel på dengang og nu er nok, at den moderne demokratiske statsleders monarkiske magt er begrænset af, at han ikke får den ved arv, men ved direkte eller indirekte valg, og at magten er tidsbegrænset til den periode, valget gælder.

I løbet af den sidste generation er det monarkiske element trådt stærkere frem i de vestlige demokratier. Idealet om, at beslutninger - direkte eller indirekte - bør godkendes af dem, beslutningen gælder for, er blevet afløst af idealet om 'den stærke leder'.

Debat og høringer opfattes som forsinkende faktorer, der kan undgå ved tyststyring og ledelse. Erhvervslivets ofte autoritatiske ledelsesformer holdes op som et forbillede for staten. Aftenen for en debat med Mogens Lykketoft gav Anders Fogh Rasmussen sig således til at genlæse Machiavellis 'Fyrsten'.

Aristokrati. Det repræsentative demokrati er baseret på valg, der med rette beskrives som en blanding af aristokrati og demokrati.

De valgte repræsentanter udgør aldrig et tværsnit af befolkningen og skal heller

ikke gøre det. Det repræsentative demokratis princip er netop, at folket skal vælge repræsentanter, der er mere begavede, dygtigere, mere velorienterede, mere karismatiske og behageligere i debat end folk,

som de er flest. Og så skal de også kunne klare sig bedre i medierne. Repræsentanterne vil udmønstre sig i form af 'elite' og dermed opbygge den politiske tænkningens krav om, at statens ror altid bør overlades til de bedste i samfundet, på græsk *hoi aristoi*.

Det havde Thomas Jefferson og James Madison, da de skulle skabe den lovgivende forsamling, der blev til det første repræsentative demokratiske parlament i verdenshistorien. Men deres repræsentanter skulle ikke rekrutteres fra en arveadel, men fra åndsaristokrati. Set i det lys er der et udtalt aristokratiske element i det repræsentative demokrati.

Demokrati. Det er ubestrideligt et demokratisk træk, at man med relativ kort mellemrum har frie, almindelige og lige valg til landets parlament, og at de afholdes mellem kandidater fra mindst to forskellige politiske partier. Det er også demokratisk, at borgerne har fuld ytringsfrihed og fri adgang til den information, der er væsentlig for, at de kan træffe det rigtige valg, når de skal stemme.

Et andet demokratisk element i det repræsentative demokrati er, at et over-

skueligt antal menige borgere kan danne et nyt parti, hvis de ikke er tilfredse med dem, der er i forvejen. Borgernes deltagelse i replerjen som nævninge og domsmænd er et demokratisk element i udøvelsen af den dømmende magt.

I DEN ANALYSE, jeg har præsenteret, har jeg forudsat, at det er elementer fra kongedømmet, aristokrati, og demokrati, der blandes. Hvis man er kritisk over for den forfatning, der skal beskrives, vil man i stedet se elementer fra tyranni, oligarki og demokrati forstået som pøbelvælde.

Tilhængere af krigen mod Irak mente, at Bush og Blair levede op til deres ansvar som demokratiske statsledere. Modstanderne så deres beslutning om at forkrig som et despotisk eller tyrannisk tiltag.

Konklusionen af disse betragtninger er, at det moderne repræsentative folkestyre ikke er et rent demokrati, men en blanded forfatning, en kombination af politiske institutioner, der ikke holdes adskilt, men fungerer i samspil med hinanden, og heraf er kun nogle demokratiske.

Nu hvor Montesquieus magtfordelingslære er blevet for gennemtallig til at kunne bruges, fortjener den blandede forfatning at blive genopdaget som et korrektiv til den fremherskende opfattelse af, at de vestlige lande er demokratier, og at demokrati er lig med folkestyre.

Der er stadig meget, vi kan lære af de gamle grækere.

MOGENS HERMAN HANSEN